

การประเมินตามสภาพจริง (AUTHENTIC ASSESSMENT)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีร์ กาญจนภี นิลผาย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความหมายการประเมินตามสภาพจริง

- การประเมินจากสภาพจริง หมายถึง การประเมินความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนจากผลงาน หรือการกระทำเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเองในสภาพที่เป็นจริงซึ่งสามารถสะท้อน การกระทำเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเองในสภาพที่เป็นจริงซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึง กระบวนการคิดที่ซับซ้อน กระบวนการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2542)

สิ่งที่ควรประเมินในการประเมินตามสภาพจริง

- 1. ผลการเรียนรู้ด้านวิชาการ คือ ความรู้ ความเข้าใจในสาระ
- 2. การใช้เหตุผล คือ การใช้กระบวนการแก้ปัญหา การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ การใช้กระบวนการสร้างความรู้

สิ่งที่ควรประเมินในการประเมินตามสภาพจริง

- 3. ทักษะและสมรรถนะ เช่น ทักษะการนำเสนอ ทักษะการเขียน ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการวิจัย ทักษะการจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการให้เทคโนโลยี ทักษะการทำงานด้วยความอดทนและฝ่าฟันอุปสรรค ทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

สิ่งที่ควรประเมินในการประเมินตามสภาพจริง

- 4. เจตคติ เช่น การพัฒนาเจตคติต่อการเรียน การรักเรียน ความเป็นพลเมืองดี ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นนักอ่าน อุตมโนทัศน์ ความรักธรรมชาติ
- 5. นิสัยการทำงาน เช่น การทำงานได้สำเร็จตรงตามเวลา ใช้เวลาอย่างมีค่า ความรับผิดชอบ

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- 1. การประเมินความรู้และความคิด (Knowledge) โดยมีวิธีการดังนี้
- ใช้วิธีการสื่อสาร ครูผู้สอนอาจประเมินโดย
 - - การถามตอบในชั้นเรียน
 - - การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
 - - การพูดคุยกับคนอื่น
 - - การอภิปรายในชั้นเรียน
 - - การสอบปากเปล่า
 - - การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
 - - การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- ใช้เครื่องมือวัดที่ครูผู้สอนเป็นผู้สร้าง โดยเครื่องมืออาจมีรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้
 - - แบบทดสอบอัตนัย
 - - แบบทดสอบแบบสั้น ๆ
 - - แบบทดสอบแบบเลือกตอบ สำหรับแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ครูผู้สอนควรใช้
- อะไรบ้าง ในกรณีที่ต้องการทราบพื้นฐานความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียนและควร
- เลือกใช้วิธีการให้ผู้เรียนเขียนตอบให้มาก ๆ เพื่อผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็นได้
- กว้างขวาง

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- 2. การประเมินการแสดงออกและกระบวนการปฏิบัติ (Performance and Process) ครูผู้สอนประเมินได้โดย สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เช่น
 - การประเมินการแสดงออก คือเป็นการประเมินในขณะที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยมีกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ สิ่ง que ควรประเมิน คือ การสังเกตสีหน้าท่าทาง การพูดโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน การแสดงออกที่สนุกสนานเพลิดเพลินรวมทั้งการแสดงออกในการพูดโต้ตอบพัฒนาการทางด้านภาษา ความเข้าใจเรื่องที่เรียนของผู้เรียน

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- - การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินผู้เรียนที่ควบคู่กับการแสดงออก สิ่งที่ควรประเมิน คือ การสังเกตการเคลื่อนไหว กริยา ท่าทาง ความร่วมมือ ความคล่องตัว ความอดทน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในขณะการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสังเกตการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- 3. การประเมินกระบวนการและผลผลิต (Process and Product) เป็นการประเมินความเข้าใจ
 - กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดย
 - - ประเมินจากผลผลิตของผู้เรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
 - จากการสำรวจ คั่นคว้าทดลองและการทำโครงงานต่าง ๆ
 - - ประเมินจากกระบวนการที่ทำให้เกิดผลผลิต เช่น แผนงาน โครงการ ผลการสาธิต
 - การจัดนิทรรศการ แผนภาพ แผนภูมิ เกมส์ต่าง ๆ และโครงการกลุ่ม เป็นต้น

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- 4. การประเมินแฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment) เป็นการประเมินความสำเร็จของผู้เรียนจากผลงาน โดยผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีการและตัดสินใจเลือกผลงานที่เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดหรือผลงานที่แสดงถึงความสนใจ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือภาคภูมิใจ ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองและผู้อื่นเป็นผู้ประเมินด้วย เช่น ครูผู้สอน เพื่อน และผู้ปกครอง

วิธีการประเมินตามสภาพจริง

- 5. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านเจตคติ คุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยม วิธีการประเมินที่เหมาะสม และได้ข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริงนั้น ครูผู้สอนควรใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้สังเกตเองหรือให้ผู้เรียนเขียนบันทึกประจำวัน เพื่อน ๆ สังเกตตลอดจนให้ผู้เรียนประเมินตนเอง โดยจะมีข้อมูลจากผู้ประเมินหลายฝ่าย มี วิธีการ ประเมินหลากหลายวิธีและมีการประเมินหลายครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมิน เช่น
 - - แบบสังเกตพฤติกรรม
 - - แบบสำรวจรายการ
 - - แบบประเมินค่า

การประเมินตามสภาพจริงโดยใช้ RUBRICS มีแนวคิดว่าให้คะแนนเป็น 2 รูปแบบ คือ

- 1. เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic Rubrics)
- เป็นแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงานแล้วให้เป็นคะแนน หรืออาจจะจัดชิ้นงานให้เป็นระดับคุณภาพ เช่น แบ่งออกเป็น 3 ระดับ (ดี พอใช้ ปรับปรุง) หรือ 4 ระดับ (ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง) หรืออาจใช้เป็นจำนวนตัวเลข 3, 2,1 หรือ 4, 3, 2,1 ก็ได้ ตามความเหมาะสมการให้คะแนนจะพิจารณาผลรวมหรือภาพรวมทั้งหมด

ตัวอย่างการประเมินการรับ-ส่งลูกฟุตบอลเป็นกลุ่ม

คะแนน	ความหมายของคะแนน
2	เรียงลำดับการรับ และส่งลูกฟุตบอลได้ถูกต้อง เริ่มตั้งแต่การยืน การวางมือ การส่งลูกฟุตบอลทั้งหลังเท้า ด้านใน หลังเท้าด้านนอก และให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดี
1	- เรียงลำดับการรับ และส่งลูกฟุตบอลได้ถูกต้อง แต่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในกลุ่ม - เรียงลำดับการรับ และส่งลูกฟุตบอลได้ดีบางรายการ และให้ความร่วมมือกับกลุ่มดี - เรียงลำดับการรับ และส่งลูกฟุตบอลไม่ถูกต้อง และไม่ค่อยให้ความร่วมมือในกลุ่ม
0	- เรียงลำดับการรับ และส่งลูกฟุตบอลไม่ได้

2. เกณฑ์แบบแยกองค์ประกอบ (ANALYTIC RUBRICS)

- เป็นแนวทางการให้คะแนนผลงานที่กำหนดคุณลักษณะของรายการพิจารณาเป็นด้านๆ นิยมกำหนดไม่เกิน 4-6 ด้าน โดยในแต่ละด้าน จะกำหนด เกณฑ์การให้คะแนนโดยมีคำอธิบายคุณภาพของผลงานไว้เป็นระดับอย่างชัดเจน

ตัวอย่างการประเมินผลงาน การวาดภาพระบายสี

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพและความหมาย		
	เหรียญทอง (3)	เหรียญเงิน (2)	เหรียญทองแดง (1)
1. การจัดวางองค์ประกอบของภาพ	1. ตรงตามความเป็นจริง 2. มีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ	- มีข้อ 1 แต่ขนาดภาพใหญ่หรือเล็กเกินไป	- บกพร่องทั้ง 2 ข้อ
2. การให้สีและแสงเงา	1. ให้สีตรงตามความเป็นจริง 2. ให้แสงและเงาตรงตามธรรมชาติ	- มีแต่ข้อ 1 แต่ไม่มีการให้แสงเงา	- บกพร่องทั้ง 2 ข้อ
3. ความสวยงาม	1. ระบายสีเรียบ 2. สีกลมกลืนเป็นธรรมชาติ 3. ระบายอยู่ในกรอบ	- บกพร่องข้อใดข้อหนึ่ง	- บกพร่องมากกว่า 1 ข้อ